

Világzene – világszínvonalon

Kockázatos dolog egy – a mai modern zenei irányzatokban járhatlan – zeneszerető embernek ilyet állítani egy hangverseny után; mégis megteszem. A hangszerek összetétele; ahogyan megszólaltatták ezeket, ahogyan együtt játszottak; a hangzás egzotikuma és harmóniája egészen eredeti volt.

„Világzene”. *Ágoston Béla*, a fellépő együttes(ek) vezetője ejtette ki ezt a szót, amikor stílusukról kérdeztem. Ennek a szónak a tartalmát igazából nem is ismerem, pedig jó másfél évtizeddel ezelőtt hallottam már erről *Mandel Róbert*től. És most sem tudok róla sokkal többet, amikor *Ágoston Bélát* meghallgattam. Ő így fogalmazott: *improvizatív, elektroakusztikus zene*.

Valami olyan lehet, mint az irodalomban a posztmodern: egyetlen közös tulajdonságuk, hogy szakítanak a „modern” irodalommal, visszanyúlnak a gyökerekhez, amelyek lehet, hogy hazájuk talaján fakadtak, de az is lehet, hogy bárhol másutt a világon. *Mandelnek* a tekerőlant a hangszere, és a magyar népdalkincs dallamvilágát teszi élővé, *Ágostonék* mostani produkciója is ide nyúl vissza. Számos népdalt hallottunk, köztük több moldvai csángó dallamot, de egészen eredeti hangszerelésben, Ehhez elég felsorolni, hogy az együttes tagjai milyen hangszereken játszottak.

Ágoston Béla: magyar duda, szopránszaxofon. (Ezekén kívül még számos hangszer mestere. Szerintem, ha fűzfá sípot adnának a kezébe, azon is művészen játszana.) Hogy ki ő? A szarvasi zenekedvelő ifjaknak „a” *Béla*, a vele egy korúak arra büszkéik, hogy velük járt gimibe; az idősebb nemzedéknek: *Tóth Márta* fia. Az internet keresője több oldalon dobja ki a róla szóló írásokat. A leggyakoribb minősítése: jazzmuzikus, népzeneész; multiinstrumentalistaként is emlegetik. A legtalálóbbnak a következő minősítést érzem: *napjaink egyik legsokoldalúbb és legnyitottabb szellemű, beskatulyázhatatlan muzsikusa*. Az állítás igazát tapasztalhattuk Szarvason is.

Mindamelllett zseniális zenekarszervező: felsorolhatatlan, milyen formációkat alakított, milyen zenekarokkal dolgozott-dolgozik. A Szarvason látható csapat, az alkalminak nevezhető *Transz Let* együttes, a tavaly látott (elég mulatságos nevű) *Mezón Túró Rév* Szarvas és a *Lux Nigra* tagjaiból áll – személyi átfedésekkel. (Csak a helyszűke az oka, hogy nem elemezzük az átfedéseket, a nevekben rejlő utalásokat, csavarokat és humort.) A *Zuboly* nevű csapatáról a következő olvasható: „*Jelenleg nincs izgalmasabb magyar együttes, mint Ágoston Béla csapata, akik a népzenei valami hihetetlen lazasággal keverik a hip-hop tört ütemeivel és a kereskedelmi rádiókban kopottra játszott pop-slágerok motívumaival. Bár ez a koncepció így, papíron, leírva, szentségtörésnek, de legalábbis nyögvenyelős, erőszakolt posztmodern jófejkedésnek tűnik, nincs az a népzenei purista, vagy hip-hop fanatikus, akit már a koncert első perceiben ne ragadna magával a Zuboly lendülete, leleményes humora és az a szinte magától értetődő természetesség, amivel e látszólag távoli zenei világokat egységbe gyűrjék.*” (*Vályi Gábor; Élet és Irodalom*) Azért ezeket a sorokat idéztük, mert valami hasonlóknak lehettünk tanúi a Tessedik Múzeum nagytermében is.

Fejes Sándor (Balek M. C.) dobgép. Dobgép, amely tehát automatikusan (is) dolgozik. Kezelője azonban a billentyűkkel különböző effekteket varázsol a ritmusba, és időnként énekel (repel?).

Hock Ernő: nagybőgő. Mindent eljátszik hangszerén, amit lehet, meg azt is, amit nem. A nagybőgő minden elemét felhasználja hangadásra, mindezt a legnagyobb könnyedséggel teszi.

Szabó Dániel: cimbalom. A népi zenekarok egyik alaphangszere új funkciókat kap *Szabó* játékában.

– Népzeneész vagyok, és játszom is népi zenekarban – mondja a koncert után. Nézem a hangszert: pont olyan, mint egy cimbalom. Csak a hangja más *Szabó Dániel* keze alatt. Szólóiban új hangzások,

új ritmusok, új dallamok ötvöződnek.

Mótyán Tibor (junior): tabla, didjeridoo. Nem tévedés, ezek tényleg hangszerek – a Távolszélről. A tabla – a laikus számára – két kis dobnak látszik, amelyet tenyérrel szólaltat meg a zenész. *Tibor* Indiában a legjobb mesterektől tanult. Békésen, törökülésben üldögél hangszerei mellett, s amikor nem játszik, gondosan betakarja hangszereit.

– Praktikus okokból, mert amikor játszottunk, éppen nagy eső zúdult a városra. A nyitott ablakon beözönlő pára hatására a tabla elhangolódik. Ezt előztem meg azzal, hogy letakartam. De kultikus oka is van: a zenész ezzel adja meg a tiszteletet az éppen pihenő hangszerének – válaszolja kérdésemre.

A didjeridoo is keleti hangszer. A közönség soraiból egy nagy husángnak látszik, s mint kiderül, az is. Csak éppen jól kell fűjni, hogy bűgő, mély hangot adjon ki.

– Ezt bodzaágból faragtam, de akár műanyag lefolyócsőből is meg lehet csinálni – mondja *Tibor*. – Keleten nemes fából készül – tájékoztat.

Lázár Zsolt (Dj. Snair): lemezjátszó. Nem tévedés, a lemezjátszó és a bakelit lemez már a disc zsokek nélkülözhetetlen kelléke, amellyel sajátos, súrlódó hanghatásokat lehet létrehozni. Amikor *Zsoltot* arról kérdezem, miért van erre szükség *ebben* az együttesben, csak ennyit mond: – Kérdezze meg *Bélát*! (*Béla* annyit mond: Mert nagyon jól csinálja.)

Szabó Enikő: műsorvezető, ének. Ha a koncert után elérem

öt, megkérdeztem volna, miért egy ijedt nyuszi szerepében kezdte a konferálást és az éneklést. Amikor *Ágoston Béla* szerzeményeit dúdolta majd énekelte, az sem derült ki, van-e énekhangja: elnyomta a zenekar. (*Enikő! Bocs!*) Aztán megkérdeztem volna, hogyan nőtt fel percről-percre a zenekarhoz, s varázsolta el bennünket a csángó népdalokkal, s vált hangja határozottá, csengővé, amely betöltötte a termet.

Hogy milyen volt a zenekar? Csodálatos. Az *Élet és Irodalom* szerzője szakszerűen írja le, hogyan játszanak. (E sorok írója elnézést kér a kevésbé szakszerű megfogalmazásokért. Van egy mentsége: szívből jött.) Mi *csak* azt hallottuk, hogy ismert népdalok dallama csendül fel, és valami egzotikus, itthon soha nem hallott hangzás alkot harmóniát. *Ágoston Béla* egy-egy szemvillanással irányította az improvizációkat, a be- és kilépéseket. Az ös-szemesolygások jelezték: mi egyek vagyunk; ez is sikerült! Aki-nek éppen nem volt szerepe, az is együtt élt a zenével; a tekintetek, a gesztusok jelezték ezt.

Ezek a fiatalok elvarázsolták a terem közönségét. Ami ritkán történik meg: a ráadás után, amikor az együttes tagjai már elváltak, szinte mindenki ülve maradt, s valami megfoghatatlan, kimondhatatlan érzés lebegett a széksorok között: a művészet csodájának lehettünk tanúi.

Kutas Ferenc

Tájékoztató

Tájékoztatjuk Szarvas város és vonzáskörzete lakosságát, hogy 2008. április 26-án szombaton a Szarvasi Szakorvosi Kft. valamennyi szakrendelése szünetel.

Dr. Kozma György, ügyvezető

Meghívó

A Szarvasi Gazdák Hagyományörző Egyesülete soron következő taggyűlését 2008. április 22-én (kedden) tartja a Piac bejáratánál lévő irodahelyiségben (FIDESZ-iroda), 11.00 órakor. Szeretettel várjuk minden kedves tagtársunkat.

Vezetőség

